

Sygn. akt VII K 814/16

WYROK ŁĄCZNY

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 października 2016 r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Urlińska

Protokolant: Agnieszka Michałowska

w obecności Prok. Rej. – Sebastiana Winik

po rozpoznaniu w dniu 25 października 2016 r. , sprawy

H. C. , syna A. i W. z domu S. , ur. (...) w M.

skazanego prawomocnymi wyrokami:

1) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 13 sierpnia 2008 r. (sygn. akt V K 253/08) za czyn z art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i in. popełniony w dniach maju 2008 i pod września do października 2007r. na kary 5 miesięcy pozbawienia wolności, 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3 i grzywnę 40 stawek dziennych po dziesięć złotych. Postanowieniem z dnia 17 września 2009r. zarządzono wykonanie wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności,

2) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 18 kwietnia 2011 r. (sygn. akt II K 46/10) za czyn z art. 286§1kk i in. popełnione w dniach 19 marca 2009 i 21 marca 2009r. na kary 2 lat pozbawienia wolności, 2 lat pozbawienia wolności, 2 lat pozbawienia wolności, 2 lat pozbawienia wolności i karę łączną 2 lat pozbawienia wolności

3) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 19 maja 2016r. (sygn. akt VII K 267/14) za czyn z art. 286§1 kk w zw z art. 12 kk popełniony od 15 lutego 2013r. do 1 marca 2013r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności,

I. na podstawie art. 85§1 i 2 kk, art. 85 a kk i art. 86 § 1 kk, łączy skazanemu **H. C.** kary jednostkowe pozbawienia wolności i kary łączne pozbawienia wolności orzeczone prawomocnymi wyrokami **Sądu Rejonowego w Mrągowie** w sprawie o sygn. akt **VK 253/08** , **Sądu Rejonowego w Mrągowie** w sprawie o sygn. akt **II K 46/10** i **Sądu Rejonowego w Olsztynie** o sygn. akt **VII K 267/14** i orzeka wobec skazanego karę łączną 2 (dwóch) lat 11 (jedenastu) miesięcy pozbawienia wolności,

II. na podstawie art. 576 § 1 kpk wyroki, które uległy połączeniu w pozostałym zakresie podlegają odrębnemu wykonaniu,

III. na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zalicza skazanemu okres odbywania kary w sprawie II K 46/10 od 15.07.2011 do 3.12.2012r.,

Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. R. A. kwotę 120 złotych tytułem wynagrodzenia za obronę skazanego wykonywaną z urzędu w postępowaniu sądowym oraz kwotę 24 złotych tytułem 23 % stawki podatku Vat od wynagrodzenia,

IV. na podstawie art. 624 § 1 kpk zwalnia skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych.

Sygn. akt VII K 814/16

UZASADNIENIE

Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:

H. C. został skazany m.in. następującymi prawomocnymi wyrokami:

4) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 13 sierpnia 2008 r. (sygn. akt V K 253/08) za czyn z art. 62 ust. 3 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i in. popełniony w dniach maju 2008 i od września do października 2007r. na kary 5 miesięcy pozbawienia wolności, 6 miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną 8 miesięcy pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3 i grzywnę 40 stawek dziennych po dziesięć złotych.

Postanowieniem tego Sądu z dnia 17 września 2009r. zarządzono wykonanie wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności i uznano, że wymierzona kara grzywny nie podlega wykonaniu.

(dowód: karta karna k. 9-10 , odpis wyroku k. 14, postanowienie k. 15 .)

5) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 18 kwietnia 2011 r. (sygn. akt II K 46/10) za czyn z art. 286§1kk i in. popełnione w dniach 19 marca 2009 i 21 marca 2009r. na kary 2 lat pozbawienia wolności, 2 lat pozbawienia wolności, 2 lat pozbawienia wolności i karę łączną 2 lat pozbawienia wolności .

(dowód: karta karna k. 9- 10 i odpis wyroku k. 16-29)

6) Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 19 maja 2016r. (sygn. akt VII K 267/14) za czyn z art. 286§1 kk w zw z art. 12 kk popełniony od 15 lutego 2013r. do 1 marca 2013r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności.

(dowód: karta karna k.9-10 , odpis wyroku k.7)

Skazany odbywa obecnie karę pozbawienia wolności i w warunkach izolacji penitencjarnej przebywa od dnia 27 czerwca 2016 r. Zachowanie skazanego w okresie odbywania kar jednostka penitencjarna oceniła jako pozytywne. Respektuje wymogi i funkcjonuje bezkonfliktowo. Karę odbywa w zakładzie typu półotwartego Nie był karany dyscyplinarnie, natomiast był cztery razy nagradzany. Mężczyzna prawidłowo funkcjonuje z innymi osobami osadzonymi, nie deklaruje przynależności do podkultury przestępczej. Wobec funkcjonariuszy i pracowników jednostki penitencjarnej zachowuje się regulaminowo.

(dowód: opinia o skazanym z Zakładu Karnego w G. k. 40)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 568a § 1 kpk który to został dodany do ustawy Kodeks Postępowania Karnego przez ustawę z dnia 20 lutego 2015r. (Dz. U. z 2015 r., poz .396) o zmianie ustawy – Kodeks Karny oraz niektórych innych ustaw - Sąd orzeka karę łączną bądź w wyroku skazującym, bądź w wyroku łącznym.

Jak zaś stanowi znowelizowany przez tą samą ustawę § 1 art. 569 kpk jeżeli zachodzą warunki do orzeczenia kary łącznej w stosunku do osoby, która prawomocnie skazano lub wobec której orzeczono karę łączną wyrokami różnych sądów, właściwy do wydania wyroku jest sąd, który wydał ostatni wyrok skazujący lub łączny w pierwszej instancji, orzekający kary podlegające łączeniu.

Przy czym zauważyć należy, że w sprawie niniejszej, w związku z powyżej wskazaną nowelizacją kodeksu karnego dla określenia czy zachodzą przesłanki do orzeczenia kary łącznej wobec skazanego oraz co należy brać pod uwagę określając jej wymiar miało ustalenie stanu prawnego, który ma zastosowanie do sytuacji H. C.. Kwestia ta miała zasadnicze znaczenie z uwagi na diametralne zmiany w tym zakresie między stanem prawnym przed 1 lipca 2015r. a po tym dniu.

W związku z tym w sprawie zachodziła konieczność sięgnięcia do przepisów intertemporalnych. I tak zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015r. o zmianie ustawy kodeks karny oraz niektórych innych ustaw- przepisów rozdziału IX ustawy, o której mowa w art. 1 (Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba, że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wobec natomiast faktu, że ostatnie skazanie H. C. nastąpiło na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Olsztynie, wydanego w dniu 19 maja 2016 r. w sprawie o sygn. akt VII K 267/14 który to uprawomocnił się w dniu 29 lipca 2016r. zgodnie ze wskazanym przepisem przejściowym w sprawie niniejszej zastosowanie miały przepisy obowiązujące po 1 lipca 2015r.

Tym bardziej, iż w przedmiotowej sprawie nie ma zastosowania przepisy art. 4 kk. Czyny objęte wyrokiem wydanym w sprawie II K 46/10 zostały bowiem popełnione po wydaniu wyroku w sprawie VK 253/08.

Jak wyraźnie stanowi art. 85 § 1 KK, w sytuacji, w której sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu, zachodzi konieczność orzeczenia kary łącznej. Sformułowanie "sąd orzeka karę łączną" w sposób niepozostawiający wątpliwości wskazuje, że zastosowanie omawianej instytucji jest obligatoryjne oraz że jest to nakaz skierowany wyłącznie do sądu. Nadto jak stanowi art. 85 § 2 podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne, za przestępstwa o których mowa w § 1. Co istotne, poza wyjątkami określonymi w art. 85 § 3 i 4 KK, przy spełnieniu przesłanek wskazanych w art. 85 § 1 i 2 KK nie ma możliwości niezastosowania omawianej regulacji.

W postępowaniu o wydanie wyroku łącznego należało zatem zbadać czy H. C. popełnił dwa lub więcej przestępstw i czy wymierzono za nie kary tego samego rodzaju bądź inne które mogą być połączone i czy kary te podlegają wykonaniu w całości lub w części.

W znowelizowanym stanie prawnym istnieje podstawa do orzeczenia kary łącznej jedynie w przypadku, gdy orzeczone wobec skazanego kary podlegają jeszcze wykonaniu. Zasadnicze znaczenie dla możliwości orzeczenia kary łącznej przez sąd ma znowelizowany art. 85 § 3 kk wedle którego podstawą orzeczenia jednej kary łącznej nie może być kara wymierzona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu. Powiązany z tym jest zakaz wprowadzony w art. 85§3a kk. W przedmiotowej sytuacji prawnej nie zachodzi sytuacja o jakiej mowa w tych przepisach. Skazany rozpoczął odbywanie kary 27 czerwca 2016r, a czyny objęte wyrokami podlegającym łączeniu nie zostały popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania innej kary podlegającej łączeniu z karą wykonywaną w chwili popełnienia przestępstwa, lub karą łączną, w skład której wchodzi kara, która była wykonywana w chwili popełnienia czynu.

Z powyższego wynika, że warunki do orzeczenia kary łącznej spełniają kary jednostkowe i kary łączne wymierzone skazanemu wyrokami w sprawach Sądu Rejonowego w Mrągowie w sprawie o sygn. akt VK 253/08 , Sądu Rejonowego w Mrągowie w sprawie o sygn. akt II K 46/10 i Sądu Rejonowego w Olsztynie o sygn. akt VII K 267/14. Wszystkie bowiem kary orzeczone wymienionymi wyrokami są karami tego samego rodzaju – t.j. karami pozbawienia wolności. Jednocześnie natomiast nie zachodzi sytuacja określona w art. 85 § 3 i §3a kk.

Mając na względzie powyższe ustalenia należało natomiast zdecydować o wymiarze tejże nowej kary łącznej. Zasady jej kształtowania zostały określone w art. 86 § 1 kk i dodanym nowelą powołaną w pierwszej części wyroku - przepisem art. 85a kk. Zgodnie z pierwszym z powołanych przepisów Sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając jednak 810 stawek dziennych grzywny, 2 lat ograniczenia wolności albo 20 lat pozbawienia wolności; karę pozbawienia wolności wymierza się w miesiącach i latach. Granicę kary łącznej zakreslają więc dwie zasady: absorpcji i kumulacji.

Sąd przy tym podzielił wyrażany w orzecznictwie Sądu Najwyższego pogląd, że zasadę absorpcji czy kumulacji, jako rozwiązania skrajne, powinny być rozstrzygnięciami raczej o charakterze wyjątkowym. (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 02.12.1975 r. sygn. akt Rw. 628/75, OSNKW 1976, z. 2, poz. 33) Identyczne stanowisko jak Sądu Najwyższego prezentowane jest w doktrynie. (tak też Komentarz do Kodeksu Karnego część ogólna K. Buchały, A. Zolla i innych - Kantor Wydawniczy s. c., Zakamycze 1998 r, str. 563) Priorytetową zasadą kary łącznej powinna być, zatem zasada asperacji, zgodnie z którą najwyższa kara podlega zaostreniu i na tej też zasadzie Sąd oparł wymiary kary łącznej pozbawienia wolności w przedmiotowej sprawie.

Sytuacja skazanego w wyniku zastosowania wskazanej zasady ulega zauważalnemu polepszeniu, Sąd wymierzył mu bowiem karę łączną w wymiarze 2 lat 11 miesięcy pozbawienia wolności, w sytuacji, w której najwyższa kara wynosiła 2 lata pozbawienia wolności, suma kar wynosiła zaś 3 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności.

Podkreślić należy, że wydając wyrok łączny Sąd nie analizuje okoliczności, które legły u podstaw wymiaru kar w poprzednio osądzonych sprawach, lecz bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa (art. 85a kk).

W doktrynie podnosi się, że kara łączna powinna być postrzegana jako swoiste podsumowanie działalności przestępczej sprawcy (tak P. Kardas, [w:] A. Zoll (red.), Kodeks karny, s. 926), tym samym jej surowość powinna wzrastać wraz z liczbą popełnionych przez sprawcę przestępstw. Stanowi to wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również nieopłacalności przestępczej działalności (zob. M. Szewczyk, Głosa do uchw. SN z 20.1.2005 r., I KZP 30/04, OSP 2005, Nr 9, poz. 102; zob. także wyr. SA w Warszawie z 12.7.2000 r., II AKA 171/00, OSA 2001, Nr 2, poz. 5; wyr. SA w Łodzi z 20.9.2001 r., II AKA 154/01, KZS 2002, Nr 12, poz. 70).

Sąd wymierzając karę łączną, jest zobowiązany wziąć pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które ma osiągnąć w stosunku do skazanego, a więc takiego oddziaływania na sprawcę, aby ten nie naruszał w przyszłości porządku prawnego. Jednocześnie reakcja karna skupiając się na sprawcy, musi być efektywna, tj. niedopuszczalne jest orzekanie kar, które będą przez sprawcę trywializowane czy wręcz wkalkulowane w "koszty" przestępstwa. Dyrektywa prewencji indywidualnej ma zatem dwa podstawowe cele, tj. zapobiegać popełnianiu przestępstw oraz wychować sprawcę.

Pierwszy z nich może być osiągnięty przez indywidualne odstraszenie oraz uniemożliwienie popełniania przestępstw, drugi przez resocjalizację. W przypadku orzekania kary łącznej, pozytywny aspekt dyrektywy prewencji generalnej będzie natomiast realizowany w pierwszej kolejności przez utwierdzenie w świadomości społecznej przekonania o egzekwowaniu prawa oraz akceptacji orzeczonej kary jako sprawiedliwej, stanowiącej podsumowanie przestępczej działalności skazanego (por. J. Wojciechowska, [w:] G. Rejman (red.), Kodeks karny, s. 921).

Przenosząc powyższe rozważania teoretyczne na grunt niniejszej sprawy wskazać należy, że Sąd dostrzega pozytywną zmianę jaka zachodzi w zachowaniu skazanego, która to odbywa się w warunkach izolacji penitencjarnej, a która została opisana w opinii zakładu karnego.

Nie mniej jednak powyższa pozytywna zmiana jaka nastąpiła w skazanym nie może świadczyć o tym, aby zasadne było orzeczenie wobec skazanego kary z zastosowaniem zasady absorpcji. Podkreślić bowiem należy, że skazany przebywa w warunkach izolacji penitencjarnej dopiero od 27 czerwca 2016r. W okresie natomiast wcześniejszym był sprawcą niepoprawnym o czym świadczy, analiza jego danych o karalności.

Skazany otrzymywał szanse w postaci wymierzania kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, jednakże nie potrafił z tej szansy skorzystać doprowadzając do jej zarządzenia i w ocenie Sądu właśnie z powyższego powodu skazany nie daje jeszcze gwarancji, że po opuszczeniu zakładu karnego nie popełni ponownie przestępstwa. Zdaniem Sądu mężczyzna wymaga dalszego oddziaływania resocjalizacyjnego, które trwać powinno zdecydowanie dłużej. Dopiero ono ukształtuje w sposób trwały jego społecznie pożądaną postawę. Niezależnie

od powyższego orzeczenie kary z zastosowaniem zasady pełnej absorpcji wywołałoby u wymienionego poczucie bezkarności, wyrażającej się w tym, że za niektóre z czynów przez siebie popełnionych w ogóle nie poniósłby odpowiedzialności.

Abstrahując od powyższego orzeczenie wobec H. C., kary z zastosowaniem zasady absorpcji klóciłoby się także ze społecznym poczuciem sprawiedliwości i potrzebą kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. De facto bowiem w oczach społeczeństwa stanowiłoby to nieuprawnione promowanie skazanego, w stosunku do na przykład osób, które dopuściły się jedynie jednego przestępstwa. Bez wątplenia orzeczenie takie wpływałoby zatem na społeczeństwo w sposób demoralizujący.

Ważąc zatem powyższe okoliczności Sąd uznał, że kara w wymiarze 2 lat 11 miesięcy pozbawienia wolności będzie karą odpowiednią z punktu zasad wyrażonych w nowym przepisie art. 85a kodeksu karnego, która spełni cele zarówno prewencji indywidualnej, jak i generalnej. Taka kara nie stanowi przy tym nieuprawnionego promowania skazanego, jednocześnie zaś uwzględniając jego obecną postawę w jednostce wpłynie na niego pozytywnie ukazując mu korzyści jakie odniósł zmieniając swoje dotychczasowe życie.

W pozostałym zakresie nie objętym wyrokiem łącznym, Sąd na podstawie art. 576 § 1 k.p.k. rozstrzygnięcia zawarte w łączonych wyrokach pozostawił do odrębnego wykonania. Wyrokami tymi nie orzeczono bowiem wobec skazanego innych kar, ani środków karnych podlegających łączeniu. Jednocześnie na podstawie art. 577 kpk na poczet orzeczonej w punkcie I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności zaliczono skazanemu okres odbywania kary w sprawie II K 46/10 od 15.07.2011 do 3.12.2012r.,

Sąd na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych uwzględniając fakt przebywania przez wymienionego w Zakładzie Karnym i zasądził wynagrodzenie za obronę oskarżonego wykonywana z urzędu.

SSR Joanna Urlińska